

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om en förlängning av giltighetstiden för skattefriheten för varor som behövs för att bekämpa covid-19-epidemin

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om en förlängning av giltighetstiden för skattefriheten för varor som behövs för att bekämpa covid-19-epidemin (RP 69/2021 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har hört
- konsultativ tjänsteman Risto Sakki, finansministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att ikraftträdandebestämmelsen i en lag om temporär ändring av mervärdesskattelagen ändras. Det föreslås att ikraftträdandebestämmelsen i lagen ändras så att lagens giltighetstid och samtidigt giltighetstiden för den temporära skattefrihet för försäljning i Finland och gemenskapsinterna förvärv från andra medlemsstater som avser varor som används för att förhindra, testa och behandla smitta av covid-19 förlängs med åtta månader, till utgången av december 2021.

Propositionen hänför sig till den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

Betänkande FiUB 6/2021 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Utskottet behandlade i fjol våras och höstas temporära ändringar av mervärdesskattelagen i sina betänkanden FiUB 12/2020 rd — RP 89/2020 rd, FiUB 14/2020 rd — RP 112/2020 rd och FiUB 29/2020 rd — RP 217/2020 rd. Utskottet konstaterar att det i fråga om den proposition som nu behandlas alltså är fråga om en förlängning av den lagens giltighetstid. Lagens giltighetstid förlängs nu med åtta månader.

Till mervärdesskattelagen fogades genom lag 486/2020 en temporär bestämmelse enligt vilken skatt inte betalas på försäljning eller gemenskapsinterna förvärv av varor som behövs på grund av covid-19, om köparen är en aktör som utan vederlag överlåter varorna till en producent av offentliga hälso- och sjukvårdstjänster eller socialvårdstjänster eller en sådan statlig organisation eller organisation som godkänts av de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna eller ett i mervärdesskattelagen avsett allmännyttigt samfund. Nollskattesatsen tillämpas dessutom på försäljning till statliga aktörer. När utskottet behandlade ändringen i sitt betänkande FiUB 12/2020 rd och förlängningen av dess giltighetstid i betänkandena FiUB 14/2020 rd och FiUB 29/2020 rd ansåg utskottet att den föreslagna begränsningen var riktig och förenlig med kommissionens riktlinjer.

I samband med de tidigare utskottsbehandlingarna föreslogs det vid sakkunnigutfrågningen en utvidgning av momsbefrielsen även till privat hälsovård som produceras av privata aktörer, vilket utskottet trots de synpunkter som framförts i betänkandena inte ansåg vara möjligt. Vid behandlingen av den föreslagna förlängningen av giltighetstiden har utskottet beaktat de utlåtanden som framförts vid tidigare behandlingar. Därför upprepar utskottet sin ståndpunkt i tidigare betänkanden och de skäl som ligger till grund för dem.

Utskottet betonar fortfarande nödvändigheten av att följa upp lagens giltighet. Man bör se till att den föreslagna bestämmelsens giltighet omvärderas, om giltighetstiden för kommissionens beslut förlängs ytterligare.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 69/2021 rd utan ändringar.

Betänkande FiUB 6/2021 rd

Helsingfors 11.5.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Jari Koskela saf
medlem Merja Kyllönen vänst
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Matias Marttinen saml
medlem Sami Savio saf
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Sari Essayah kd
ersättare Mari Holopainen gröna
ersättare Juha Pylväs cent
ersättare Janne Sankelo saml.

Sekreterare var

utskottsråd Ilkka Lahti.

Betänkande FiUB 6/2021 rd Reservation saml och kd

RESERVATION saml och kd

Motivering

I regeringens proposition RP 69/2021 rd till riksdagen föreslås det att ikraftträdandebestämmelsen i den temporära ändringen av mervärdesskattelagen ändras så att den temporära ändringen, som ursprungligen föreslagits i proposition RP 89/2020 rd, förlängs med åtta månader till utgången av december 2021. Den temporära ändringen av mervärdesskattelagen handlar om att inhemsk försäljning av varor som används för att förebygga, testa och behandla covid-19-smitta och gemenskapsinterna förvärv av sådana varor från andra medlemsstater kan befrias från mervärdesskatt på de villkor som anges i den föreslagna 38 c § i mervärdesskattelagen. Om epidemin fortsätter och man förbereder sig på att den accelererar är propositionen nödvändig och motiverad. Propositionen bör dock ändras så att regleringen gäller privata producenter av hälso- och sjukvårdstjänster samt socialvårdstjänster i större utsträckning än vad som föreslås.

Den föreslagna ändringen innehåller fortfarande en för beskattningspraxis okänd problematisk gränsdragning mellan offentliga och privata hälsovårdstjänster. I mervärdesskattelagen eller beskattningspraxis har gränsdragningen aldrig gjorts på grund av att det är fråga om ”en producent av offentliga hälso- och sjukvårdstjänster eller socialvårdstjänster”. Således är den ändrade definitionen i mervärdesskattelagens 38 c § 1 mom. 1 punkt i enlighet med proposition RP 89/2020 rd främmande för mervärdesskattelagen och beskattningspraxis.

Det är särskilt viktigt att företagen utan oskäliga utredningskrav kan följa och iaktta bestämmelserna i skattelagen. På motsvarande sätt ska Skatteförvaltningens skattekontroll i fråga om skatt som betalas på eget initiativ vara effektiv, eftersom det är fråga om ett massförfarande. I sin nuvarande form innebär ordalydelsen i 38 c § i mervärdesskattelagen i värsta fall flera korrigeringar i efterhand för försäljarna från skattefrihet till skatteplikt eller vice versa. Dessutom tvingas säljarna bära en oskäligt stor efterbeskattningsrisk, när beskattningen av försäljningen bestäms utifrån användningsändamålet för köparens masker i stället för köparens status.

Den begränsning som föreslås i tillämpningsområdet behandlar inte olika aktörer neutralt. Exempelvis coronatest kan ordnas som en del av företagshälsovårdstjänsterna, som produceras av såväl privata aktörer som kommuner, och det är viktigt att skydda personalen mot smitta inom företagshälsovården oberoende av producent. Då skattefriheten endast gäller offentligt producerade tjänster, utgör detta ett neutralitetsproblem mellan företagshälsovårdstjänster som produceras av olika aktörer.

Regeringens gränsdragning baserar sig på en tolkning enligt vilken kommissionens beslut begränsar möjligheten att utsträcka skattefriheten till att omfatta privata producenter av hälsovårdstjänster. Någon motsvarande tolkning har dock inte gjorts i alla andra medlemsländer.

Många andra EU-medlemsstater har fastställt en skattesats på 0 procent eller en reducerad skattesats för inhemsk skyddsutrustning och annan utrustning för bekämpning av coronaviruset. Förutom Nederländerna har åtminstone Italien, Österrike, Estland och Irland tillåtit en skattesats på 0 procent för masker eller för masker och skyddsutrustning. Åtminstone Belgien, Frankrike, Grek-

Betänkande FiUB 6/2021 rd Reservation saml och kd

land, Polen och Portugal har tillämpat en reducerad skattesats. Dessa länder gör ingen åtskillnad mellan privata och offentliga tjänsteleverantörer. Därför finns det inte heller i Finland några grunder för motsvarande gränsdragning utifrån kommissionens riktlinjer.

Sätten att ordna social- och hälsovårdstjänster är så olika i de olika medlemsstaterna att kommissionen avsiktligt har överlåtit bestämmanderätten till medlemsstaterna till denna del. Tillämpningen av en skattesats på 0 procent på aktörer inom hälso- och sjukvården samt socialvården som står under omfattande offentlig tillsyn är en ekonomisk precisionsåtgärd genom vilken man på ett relativt riktat sätt kan stödja aktörerna och tillsammans bekämpa covid-19-pandemin.

Det är värt att notera att handsprit och munskydd (mer allmänt: skyddsutrustning) inte nämns i bilagan till mervärdesskattedirektivet — så på motsvarande sätt som att fastställa en skattesats på 0 procent i Finland strider också fastställandet av en reducerad skattesats i princip mot direktivet. Kommissionen har dock konstaterat att den under dessa omständigheter inte kommer att väcka överträdelseförfaranden mot medlemsstaterna.

Att den temporära skattelagstiftningen baserar sig på en helt ny gränsdragning leder oundvikligen till många gränsdragningssituationer och en risk för efterbeskattning ur företagets synvinkel, vilket också med tanke på Skatteförvaltningens skattekontroll är en synnerligen tung administrativ åtgärd. Utifrån kommissionens och regeringens mål för bekämpning av coronapandemin, mervärdesskatteneutraliteten, tillämpningsområdet för kommissionens beslut och det manuella arbete som föranleds av de föreslagna begränsningarna anser vi att när den temporära ändringen av mervärdesskattelagen förlängs måste lagen korrigeras så att momsbefrielsen tillämpas på de privata aktörer som bedriver social- och hälsovård under myndigheternas godkännande och tillsyn.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget enligt betänkandet och dessutom 38 c § 1 mom. som följer: ***(Reservationens ändringsförslag)***

Reservationens ändringsförslag

38 c §

Skatt betalas inte på försäljning eller gemenskapsinterna förvärv av varor som direkt hänförs till förhindrande, testning eller behandling av smitta med anledning av covid-19-epidemin, om köparen är

1) en producent av skattefria hälso- och sjukvårdstjänster enligt 34—36 § eller socialvårdstjänster enligt 37—38 § i mervärdesskattelagen,

2) en sådan statlig organisation eller organisation som godkänts av de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna som avses i kommissionens beslut (EU) 2020/491 om befrielse från import-

Betänkande FiUB 6/2021 rd
Reservation saml och kd

tullar och mervärdesskatt som beviljas för import av varor som krävs för att bekämpa effekterna av covid-19-utbrottet under 2020 eller ett sådant allmännyttigt samfund som avses i 4 § i denna lag, eller

3) en aktör som utan vederlag överlåter varorna till en sådan aktör som avses i 1 eller 2 punkten.

Helsingfors 11.5.2021

Matias Marttinen saml

Markku Eestilä saml

Janne Sankelo saml

Sari Essayah kd